



AMERIŠKA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY



DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, AUGUST 12, 1943

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

Bojne ladje bombardirajo Neapelj

Angleške čete na vzhodni Siciliji so že toliko napredovale, da lahko vidijo v Italijo preko morske ožine.

Gl. stan zaveznikov v Afriki, 11. avg. — Osmo angleška armada je na vzhodnem obrežju Sicilije že toliko napredovala proti severu, da vidi celino Italije preko morske ožine. Pred pristaniščem Neapelj so se v ponedeljek nenadoma pojavile angleške bojne ladje in so začele bruhati težke izstrelke v mesto in na druge tarče na obrežju.

Angleške čete so napredovale osem milj ob obrežju pod graničnikom Etno ter zasedle mesto Guardia, 40 milj od Neapola. Od tukaj je lep razgled na južno obalo italijanske celine.

Angleške bojne ladje, križarice, razbišči, so se približale ladjenicam na južnem koncu Neapeljskega zaliva ter so iz bližine poslale na obrežje več kot 700 topovskih ognelj.

Druge angleške ladje so pa napredovale obrežje na južnem obrežju Italije. Italijanske oborožene baterije so odgovorile, toda noben strel ni zadrel, kar dokazuje, kako slabo obrambo ima Italija na svojem obrežju.

Najhuji boji so pa za mesto Neapelj, ki leži na zahodni strani gore Etna. Tukaj napredujejo osiške postojanke ameriškega in kanadčanskega vojske.

Rusi se bližajo Smolensku

Moskva, 11. avg. — Nemci po napadu na ruske kolone oddane samo 31 milj še od Smolenska, dočim Rusi poročajo, da se bližajo predmestjem Harkova in Kijeva. Druge ruske čete napadajo Harkov malodane obkoljen, so že nad 60 milj severozahodno od mesta. Tukaj so Rusi zavezali 50 naselij.

Dalje proti severu so Rusi že napredovali med Orlom in Brjanskom. Berlinski radio je večkrat trdil, da takih bojev še ni bilo, kot so za Harkov in Smolensk. Rusi se bližajo Smolensku po tisti zgodovinski poti, kateri se je umikal Napoleon od Moskve. Vendar Rusi ne omejujejo.

Oblasti iščejo štiri pobegle žene. Youngstown, O. — Tukajšnje oblasti iščejo štiri vojaške žene, ki so poročili štiri mlada dekleta in kmalu po poroki izvedli, da vojaki niso bili. Sodijo, da vojaki niso bili, niti številke svoje pravilne enice, pri katerih služijo, niti niso povedali svojih imen, ko so vzeli poročila. Vojaki so bili najdeni na obisku in po kratkem času so jih dekleta poročila. Vojaki pa slavnostno vdovice preobdelujejo solze, ker "njenih" nikoder ne.

Uspešen zračni napad. Nemški zračni napad na ameriške vojaške položaje v Clevelandu sinoči je bil vzporednih v državi Ohio. Vojaki izjavljajo, da so streljali od 7:45 do 8:25. Nad 40 bomb je metalo papirnate bombe, ki so predstavljale resno nevarnost. Ustaviti ves promet na mestu kot je Cleveland, je že nekaj, pravijo vojaške oblasti.

Uspen zračni napad. Nemški zračni napad na ameriške vojaške položaje v Clevelandu sinoči je bil vzporednih v državi Ohio. Vojaki izjavljajo, da so streljali od 7:45 do 8:25. Nad 40 bomb je metalo papirnate bombe, ki so predstavljale resno nevarnost. Ustaviti ves promet na mestu kot je Cleveland, je že nekaj, pravijo vojaške oblasti.

Uspen zračni napad. Nemški zračni napad na ameriške vojaške položaje v Clevelandu sinoči je bil vzporednih v državi Ohio. Vojaki izjavljajo, da so streljali od 7:45 do 8:25. Nad 40 bomb je metalo papirnate bombe, ki so predstavljale resno nevarnost. Ustaviti ves promet na mestu kot je Cleveland, je že nekaj, pravijo vojaške oblasti.

Uspen zračni napad. Nemški zračni napad na ameriške vojaške položaje v Clevelandu sinoči je bil vzporednih v državi Ohio. Vojaki izjavljajo, da so streljali od 7:45 do 8:25. Nad 40 bomb je metalo papirnate bombe, ki so predstavljale resno nevarnost. Ustaviti ves promet na mestu kot je Cleveland, je že nekaj, pravijo vojaške oblasti.

Uspen zračni napad. Nemški zračni napad na ameriške vojaške položaje v Clevelandu sinoči je bil vzporednih v državi Ohio. Vojaki izjavljajo, da so streljali od 7:45 do 8:25. Nad 40 bomb je metalo papirnate bombe, ki so predstavljale resno nevarnost. Ustaviti ves promet na mestu kot je Cleveland, je že nekaj, pravijo vojaške oblasti.

Uspen zračni napad. Nemški zračni napad na ameriške vojaške položaje v Clevelandu sinoči je bil vzporednih v državi Ohio. Vojaki izjavljajo, da so streljali od 7:45 do 8:25. Nad 40 bomb je metalo papirnate bombe, ki so predstavljale resno nevarnost. Ustaviti ves promet na mestu kot je Cleveland, je že nekaj, pravijo vojaške oblasti.

Stalin je sprejel pri sebi poslanika

Moskva, 11. avg. — Jožef Stalin je danes sprejel v avdienci ameriškega in angleškega poslanika. To je značilno, ker bodo istočasno v Kanadi razgovori o nadaljni ofenzivi zaveznikov.

Za pomoč domovini!

Ako bi kdo temu-le barometru samo malo bolj trdo stopil na kurja očesa, pa bi poskočil na šest tisočakov!

Včeraj je namreč znašala vloga na banki nič manj kot \$5,928.53. Prepričani pa smo, da bo ta trdnjava zavzeta še pred koncem tedna. Torej naprej!

K tej vsoti so sledeča poročila od gl. blagajnika Mr. Grdine: "Anton Tomšič iz Strabane, Pa. je poslal \$5 in v pismu čestital slovenskim župnijam, ki vrše samaritansko delo in zbirajo milodare za nasrečne brate in sestre v stari domovini."

Farmer Anton Debevec iz Madison, O. je daroval en desetak, Frank Klaus iz Geneve je poslal \$5, od vstopnine pri kazanju slik v Genevi \$15, od slik na domačem vrtu \$10, Mrs. Helena Correl in hčerka Helen, ki stanujeta na 5801 Dibble Ave., sta dali vsaka po \$5. Skupaj torej \$55.

V uradu Ameriške Domovine so darovali: Mr. in Mrs. John Hosta, Painesville, O. \$2 in Mr. in Mrs. Joe Potpan, 1175 E. 61. St. \$2, neimenovan pa je dal \$1.00.

Tako je Ameriška Domovina nabrala ta teden \$367.50, kar je nesla na banko gl. blagajniku, da znaša torej skupna vloga sedaj \$5,928.53.

Najlepša zahvala vsem skupaj in, seveda, darove sprejemamo še naprej.

Ej, še imamo pionirjev! Včeraj nas je obiskal v uredništvu Matija Doles iz 6510 Edna Ave., ki prenaša križe in težave tega sveta že 77 let, pa je še vedno dokaj čvrst. Povedal nam je, da je bil tudi on takrat na vzhodu, ko je g. Vitus Hribar daroval prvo mašo na Slovensce v 17. cesti. Takrat je bil Matija še fant, toda predpustom naslednjega leta je peljal pred oltar Terezijo Matko in poročil ju je pa g. Hribar. Žena mu počiva že 13 let v grobu, Matija pa živi zadovoljno pri družini svojega sina Martina. Še na mnoga leta, Matija!

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

Strojne postave za voznike stopijo v veljavo kmalu. Ta mesec bodo stopile v veljavo nove mnogo strojne postave za voznike avtov. Ena je ta, da bo vozniku vzeta licenca za pet let, ako ne bo takoj poravnal škode, ki jo je zakrivil v avtni nezgodi. Druga je pa ta, da mu bo vzeta licenca za tri leta, ako bo obsojen, da je vozil avto pijan.

PET SINOV IVAN ZUPANOVE DRUŽINE (UREDNIK GLASILA KSKJ) V SLUŽBI STRICA SAMA



Od leve proti desni so: Pvt. Henry, poročnik John, Corp. Sylvester, M. Sgt. Lawrence in Pvt. Vincent. Od teh je v Severni Afriki poročnik John, drugi so po taboriščih še po Ameriki.

Dve važni odredbi v Italiji kažeta, da gre že iz vojne

Bern, Švica. — Iz Italije prihajajo poročila, da je italijanska vlada ukazala dve važni odredbi, iz katerih se lahko sodi, da se Italija vedno bolj umiče iz vojne. Prva odredba je, da se skrajšajo delovne ure delavcev v industriji in sicer od 84 na 48 ur na teden. Druga odredba pa je, da se ustavi vsak izvoz živil v Nemčijo.

Ako bodo italijanski delavci delali v industriji polovico manj časa, pomeni, da Italija ne bo več potrebovala vojni material. Prepoved izvoza živil v Nemčijo pa pomeni, da se vezi med osiščem trgajo.

Četrta obletnica. V petek ob osmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Marijo Komin v spomin 4. obletnice njene smrti.

Roosevelt bo odšel v Kanado, da se posvetuje s Churchillom

Quebec, Kanada. — Predsednik Roosevelt se bo sestal z angleškim premierjem Churchillom nekje v Kanadi, da se bosta posvetovala o nadaljni strategični vojni proti osišču. Kraj, kjer se bosta sestala, je še vojaška tajnost.

Da bo to posvetovanje velike važnosti, ki bo določilo ves nadaljni potek vojne, se lahko sklepa iz tega, da se bosta udeležila posvetovanja tudi ameriški in angleški generalni štab.

Papež Pij ne bo šel na letne počitnice. New York. — Radio iz Vatikana je poročal, da letos papež Pij ne bo šel na poletenske počitnice na grad Gandolfo, ki se nahaja v bližini Rima, in ki je papeževo poletno bivališče.



Naši vojaki

Mr. in Mrs. J. Kinkopf iz 20960 Miller Ave. naznanjata, da je bil njun sin Anton premiščen iz Lincoln, Nebraska in prijatelji mu zdaj lahko pišejo na novi naslov: Cp. Anton Kinkopf, 4th T. S. S., Barack 169, Shantutte Field, Ill.

Mr. in Mrs. Mike Razborsek, 1092 E. 72. St., sta dobila od mornariškega oddelka včeraj brzojav, da je njun sin Frank Mike Razborsek, pogrešan v akciji, ko je vršil svojo dolžnost od domovine. Frank je bil Fireman 1st Class pri mornarici in edini sin družine. Služil je že 13 mesecev. Zadnje, kar so slišali od njega je bilo, da se nahaja v Norfolk, Va. Ob kateri priliki ga pogrešajo, brzojav ne pove.

Frank Koščak iz 6315 Orton Ct., Cleveland, O. je dobil od vojnega poveljstva brzojavko, da je bil njegov sin Pfc. Stanley Koshak ubit v boju 13. julija. Nahajal se je z ameriško armado v Afriki. Stanley je vstopil v armado 27. marca 1941. Druge okoliščine niso znane.

Do sobote je prišel domov na dopust mornariški letalski kadet Henry Joseph Jadrich, sin Mr. in Mrs. Victor Jadrich. Dozdaj je bil v treningu v državi Iowa, zdaj je poslan v nadaljno treningo v letalstvu v Pensacola, Fla.

Vojak Ivan Rožanc in njegova soproga Julia sta prišla na kratkotermi prihod v Cleveland, Ohio. Vojak John Rožanc, 15216 Lucknow Ave. V soboto odideta zopet nazaj. Ivan služi Strica Sama.

V novi jugoslovanski vladi je šest Srbov in en Slovenec

London, 11. avg. — Takoj zatem, ko je odstopila vlada dr. Trifunovića, je bil sestavljen nov vladni kabinet, katerega je kralj Peter potrdil. Ministrski predsednik v novi vladi je dr. Božidar Purić, ki ima tudi portfoljo ministra zunanjih zadev in je obenem tudi izvršni vojni minister.

Vojni minister je še vedno general Draža Mihajlović, ki je ostal edini od prejšnje vlade. Minister za promet, šume in rude je pa Slovenec mornariški kapetan Ivan Kern.

Ostali štirje ministri so: dr. Srgo Mirošević za javna dela in zdravje; Vladeta Milčević za notranje zadeve, pošto in brzojave; Svetozar Rašić za poljedelstvo, prehrano in vzgojo ter dr. Milan Martinović za finančno, trgovino in industrijo.

Tako je torej vsega skupaj v vladi 7 ministrov, šest Srbov in en Slovenec. Zakaj niso vzeli v kabinet nobenega Hrvat, ni znano.

Značilno je, da je to nekaka uradniška vlada, torej ni v njej nobenega politikarja. To pomeni, da ta vlada ne bo rešila nobenega političnega vprašanja in bo najbrže ostala vse do časa, ko bodo v odrešeni Jugoslaviji nove volitve. Če je ta setava nove vlade dobra in pametna, bo pokazal čas.

Ta nova jugoslovanska vlada, ki ni politična vlada, torej ne bo reševala nobenih političnih vprašanj z ozirom na Jugoslavijo, zato bo ostalo jugoslovansko vprašanje na mrtvi točki vse do tlej, da pride zavezniška armada v Jugoslavijo, ki bo vzela zadevo v roke in gotovo dala narodom priliko, da se izrazijo o načinu nove vlade.

Ker se bo ta vlada podala še ta mesec v Egipt, je to znamenje, da odslej ne bo nobenega govora več o notranjem ustroju bodoče Jugoslavije, ampak se bo pričakalo okupacije zaveznikov.

Pripomnimo naj še, da je novi ministrski predsednik Purić zet pokojnega Nikolaja Pašića.

Predlog, da se očetov ne kliče v armado. Washington. — Kongresnik May, ki je načelnik vojaškega odseka poslanske zbornice, naznanja, da bo predložil zbornici na 14. septembra predlog, ki prepoveduje rekrutiranje družinskih očetov v armado.

Predlog, da se očetov ne kliče v armado. Washington. — Kongresnik May, ki je načelnik vojaškega odseka poslanske zbornice, naznanja, da bo predložil zbornici na 14. septembra predlog, ki prepoveduje rekrutiranje družinskih očetov v armado.

Predlog, da se očetov ne kliče v armado. Washington. — Kongresnik May, ki je načelnik vojaškega odseka poslanske zbornice, naznanja, da bo predložil zbornici na 14. septembra predlog, ki prepoveduje rekrutiranje družinskih očetov v armado.

Predlog, da se očetov ne kliče v armado. Washington. — Kongresnik May, ki je načelnik vojaškega odseka poslanske zbornice, naznanja, da bo predložil zbornici na 14. septembra predlog, ki prepoveduje rekrutiranje družinskih očetov v armado.

Predlog, da se očetov ne kliče v armado. Washington. — Kongresnik May, ki je načelnik vojaškega odseka poslanske zbornice, naznanja, da bo predložil zbornici na 14. septembra predlog, ki prepoveduje rekrutiranje družinskih očetov v armado.

Predlog, da se očetov ne kliče v armado. Washington. — Kongresnik May, ki je načelnik vojaškega odseka poslanske zbornice, naznanja, da bo predložil zbornici na 14. septembra predlog, ki prepoveduje rekrutiranje družinskih očetov v armado.

Predlog, da se očetov ne kliče v armado. Washington. — Kongresnik May, ki je načelnik vojaškega odseka poslanske zbornice, naznanja, da bo predložil zbornici na 14. septembra predlog, ki prepoveduje rekrutiranje družinskih očetov v armado.

Predlog, da se očetov ne kliče v armado. Washington. — Kongresnik May, ki je načelnik vojaškega odseka poslanske zbornice, naznanja, da bo predložil zbornici na 14. septembra predlog, ki prepoveduje rekrutiranje družinskih očetov v armado.

NOVI GROBOVI

Louis Zupec

Po dolgi bolezni je umrl Louis Zupec, star 72 let. Doma je bil iz Budjanje vasi pri Žumberku, odkoder je prišel v Cleveland pred 48 leti. Soproga Mary mu je umrla pred 27 leti. Tukaj zapušča tri sinove: Louisa, Johna in Josepha in hčer Mary. Pogreb bo v petek zjutraj ob devetih v cerkev sv. Vida iz Zakrajskega pogrebnege zavoda, 6016 St. Clair Ave. Naj počiva v miru, preostali so žalje.

Joseph Gasser

Po kratki bolezni pljučnici je umrl na svojem domu, 7912 St. Clair Ave. Joseph Gasser, star 55 let. Doma je bil iz Škofje Loke, odkoder je došel v Cleveland pred 30 leti. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Mary, hčere Sylvia Hočevar, Martha, Mary Stifter, vnuka Johanna, brata Antona pa v Denver, Colo. Pogreb bo iz Zakrajskega pogrebnege zavoda. Čas še ni določen. Naj počiva v miru, preostali so žalje.

Mary Kleindienst

Kot smo že poročali je umrla v sredo po kratki in mučni bolezni v Mt. Sinai bolnišnici poznana Mary Kleindienst, roj. Baloh, stara 69 let in stanujoča na 6614 Schaefer Ave. Bila je vdova. Soprogo John je umrl leta 1940. Tukaj zapušča sedem sinov in eno hčer: Frank, Anton, John, Joseph, Mathew, Lawrence, Stanley in Mary omož. Zakrajskec in brata Josepha ter Johna Pretnar. Bila je stara mati 15 vnukom. Zapušča tudi veliko sorodnikov. Rojena je bila na Brezjah, fara Mošnje, kjer zapušča več sorodnikov. Tukaj je bivala 30 let. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 8:15 iz Želetovega pogrebnege zavoda, 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob devetih in na Kalvarijo. Naj se spočije v ameriški zemlji, preostali so žalje.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPERJAMES DEBEVEC, Editor
Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAČRTOVANJE:
Za Ameriko in Kanado na leto \$4.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year. \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 189 Thur., Aug. 12, 1943

Zlatomašnik, g. Vitus Hribar

"Prihodno nedeljo bo v našem Collinwoodu velika svetčanost, cerkvena in narodna. Ta dan bo namreč daroval č. g. monsignor Vitus Hribar svojo zlato mašo ob asistenci domače in zunanje duhovščine ter ob veliki udeležbi slovenskega naroda, ki hoče ta dan še posebno počastiti svojega mnogo zaslužnega župnika, učitelja in dušnega vodnika.

Naš skromni duhovni gospod zlatomašnik je sicer želel, da se njegov 50 letni jubilej praznuje natiho in v vsej skromnosti. Toda iz škofije je došel ukaz, da naj se vrši zlata maša slovesno, v navzočnosti samega škofa. S tem je bilo ustrezno tudi župljanom, ki bi ne videli radi, da bi šel tak važen dogodek kar tako neopaženo mimo.

Č. g. prelat Vitus Hribar je bil rojen 29. maja 1870 v Zgornjem Tuhinju pri Kamniku na Gorenjskem. Osnovne šole je dovršil v Kamniku, gimnazijo pa v Ljubljani in sicer v stari gimnaziji na Vodnikovem trgu. Maturo je položil leta 1890.

Ker je bil vseskozi odličen dijak, je bil sprejet v Alojzijeve, znano ustanovo za pridne dijake, kjer je bil takrat prefekt slavni slovenski rodoljub Tomo Zupan, ustanovnik družbe sv. Cirila in Metoda. Ta je navdušil svoje gojence za slovenski narodni čut ter jih v tem duhu tudi vzgajal. Biti veren in obenem dober iskren Slovenec, to sta bili po naukih Tomo Zupana dve najvišji čednosti vsakega Slovenca. Ta nauk je padel na rodovitna tla pri dijaku Hribarju in ti dve čednosti ga krasita še danes. Danes še vedno z vso vehemenco poudarja in naglašava vsakemu Slovincu in Slovenki ob vsaki priliki.

V Ameriko je prišel 5. septembra 1890 in se je podal v clelandsko semenišče, kjer je bil posvečen v mašnika 29. julija 1893. Takoj drugi dan je pel novo mašo in sicer med Čehi pri Lurški Materi Božji ob navzočnosti svojega očeta in brata, ki sta prišla v Ameriko nalašč za to priliko.

Prvo mašo za Slovence je daroval novomašnik 6. avgusta 1893 in sicer v šolski kapeli cerkve sv. Petra na Superior in 17. cesti. Tam so se zbirali Slovenci k božji službi eno leto. V tem času so se pa ogledovali za prostor za novo cerkev. Izbrali so si prostor na Glass Ave. in Norwood Rd., kjer so si postavili leseno cerkvico in župnišče. Pozneje so cerkev povečali in postavili tudi leseno šolo. Cerkev in župnišče so podrli, ko je msgr. B. J. Ponikvar sezidal krasno novo cerkev, prvotna šola pa še stoji, dasi se ne rabi več za šolske namene.

To je bila torej prva slovenska župnija v Clevelandu, župnija sv. Vida, na kateri je deloval mladi slovenski duhovnik g. Hribar polnih 14 let.

Toda to ni bila edina slovenska naselbina, ki jo je oskrboval z dušnim pastirstvom. Njegovo pastirovanje se je raztezalo tudi v Collinwood, Newburgh, Nottingham, Massillon, Girard, Barberton in Lorain, kjer ni bilo slovenskih duhovnikov, pa že precej naših rojakov naseljenih. Celo v Steelton in v Pittsburgh v sosedno Pennsylvanijo je hodil na misijonsko delovanje, kajti skozi polnih 12 let je bil č. g. Hribar edini slovenski duhovnik v državi Ohio.

Kamorkoli ga je njegova naporna misijonska služba privedla in kjerkoli je pastiriral po svoji ogromni fari, povsod je oznanjal božjo besedo v slovenskem jeziku ter Slovence vzpodbujal k ustanovitvi lastnih župnij. Tako so na njegovo pobudo nastale nove župnije: sv. Lovrenca v Newburghu, Marije Vnebovzete v Collinwoodu, hrvaška župnija sv. Pavla na 40. cesti in druge.

Na dan 2. avgusta 1907 je bil prestavljen na angleško župnijo sv. Avgušina v Barberton, O. Tam je deloval petnajst let. Pod njegovo skrbno in gospodarsko roko se je kupilo zemljo in poslopje za č. šolske sestre. Ko je odšel iz Barbertona, je bil plačan ves dolg, kupljena zemlja in poslopje je bilo plačano in na bankah je bilo naloženega v gotovini \$75,000.00.

Škof Schrembs ga je prestavil, zoper njegovo voljo, zopet nazaj v Cleveland in sicer v Collinwood na slovensko župnijo Marije Vnebovzete, kamor je dospel 22. novembra 1922 in kjer vzorno pastiruje še danes.

Koliko izboljšav je napravil tukaj, dobro vedo farani. Postavljena je bila nova šola, cerkev izdatno povečana in postavljeno novo župnišče. Z skrbnim gospodarstvom in z dobro voljo župljanov je bil plačan ves dolg, čeprav je bilo treba plačevati vsakega pol leta nad \$3,000.00 samo za obresti. Danes je župnija torej brez vsakega dolga in že nekaj gotovine na strani za bodoče potrebe.

Vedno in pri vsaki priliki je g. župnik naglašal, da je dolg največja pokora, pa naj bo za posameznika, ali za župnijo. Njegova vodilna beseda je bila vedno: "Obresti plačuje tisti, ki nima, onemu, ki ima preveč!"

V nedeljo 30. julija 1933 smo bili priča odlični slovesnosti njegovega 40 letnega mašniškega jubileja. Farani so mu dostojno izkazali priznanje in vdanost. In zopet so se mu poklonili Slovenci, ko je bil č. g. Hribar imenovan za hišnega papeževga prelata z odklomom 5. decembra 1934.

Kjerkoli je oral č. g. Hribar tedno, povsod je obrodila stotere sadove. Na terenu, kjer je bila ena sama župnija, je danes šest velikih župnij.

Danes, po 50 letih dušnega pastirstva med ameriškimi Slovinci gleda zlatomašnik nazaj na svoje delo. Lahko je ponosen, lahko je zadovoljen in lahak bo njegov odgovor na vprašanje Sodnika: "Povej, kako si pasel svoje ovce."

Kako ljubi msgr. Hribar svoje Slovence in kako mu je zlasti pri srcu uboga, na križ pribita stara domovina, dokazuje to, da je odločil vsak cent, ki bo darovan ob priliki praznovanja njegove zlate maše, za staro domovino, za pomožno akcijo slovenskih župnij v Ameriki. Za to mu bo revna domovina gotovo večno hvaležna.

Vzor Slovincu in vzor duhovniku, č. g. msgr. Vitus Hribarju, ob tej pomembni in redki slovesnosti najskrenejše čestitamo in mu iz dna srca kličemo v imenu tisočih naših naročnikov: "Bog Vas ohrani še dolgo dolgo let slovenskemu narodu, katerega tako gorko ljubite in za katerega ste dali najlepša leta svojega življenja. Bog Vas živi!"

BESEDA IZ NARODA

Čestitke zlatomašniku

Girard, O. — Farani slovenske župnije Marije Vnebovzete v Collinwoodu se pripravljajo na veliko jubilejno slavnost. V nedeljo 15. avgusta bodo farani slavili god svoje farne patronne in obenem pa bodo tudi počastili svojega duhovnega očeta č. g. Monsignorja Vitusa Hribarja, kot zlatomašnika.

Ker pa ima č. g. Msgr. Hribar tudi v naši naselbini veliko prijateljev, se farani naše farske St. Rose, čutijo dolžne, da pošljejo priskrben pozdrave in čestitke č. g. jubilaru-zlatomašniku. Ker nam je radi raznih zaprek, predvsem radi transportacije, nemogoče se udeležiti slavnosti v večjem številu, zato pa bomo v duhu z vami na ta slavnostni dan. Kajti ta dan bo zapisan s zlatimi črkami v knjigo zgodovine našega naroda v tej novi domovini.

Naš zlatomašnik je bil prvi slovenski duhovnik, ki je oral ledino po naši državi Ohio. In je kot misijonar obiskal večkrat tudi našo naselbino in to že skoraj pred petdesetimi leti. Zato pa je naša dolžnost, da se mu poklonimo ob njegovem jubileju zlatomašništva in se mu zahvalimo za njegova dela, ki so obrodila ogromen sad v teku polstoletja za blagor naroda v dušnem in narodnem oziru. Koliko je naš zlatomašnik prestal težkih in bridkih ur v teh letih, ki so mu bil večinom posuta s trnjem, ve le on in pa Bog.

Zatorej, č. g. zlatomašnik, Vam vsi želimo, da bi Vas dobi Bog ohranil še mnogo let v zdravju in zadovoljnosti, ker narod Vas potrebuje v teh resnih in težkih časih. In, če je božja volja, da bi učkali tudi srebrni jubilej mašništva.

John Dolčič.

Slovinci v pomoč!

Od fare sv. Lovrenca—E.
32nd St.—\$25.50

Nabiralki: Mrs. Amalia Turk
in Mrs. Jera Mauer

Darovali so po \$2.00: Mr. in Mrs. Joseph Godec, Mrs. Antonija Dolinar, 8805 Vineyard.

Po \$1.00: Mr. Tomaž Mer-var, Mr. in Mrs. Frank Sirk, Mr. in Mrs. Louis Šušteršič, Mrs. Frances Bokar, Mrs. Mary Globokar, Mrs. Angela Hausler, Mr. in Mrs. John Kužnik, Mr. in Mrs. Edward Volčanšek, Alice Volčanšek, Mr. in Mrs. Anton Škerl, Mr. in Mrs. Joseph Marinčič, Mr. in Mrs. Joseph Jančar, Mr. in Mrs. John Rožnik, Mr. in Mrs. John Mauer, Mr. in Mrs. Joseph Zaletel, Mr. in Mrs. John Grahek, Mr. in Mrs. Joseph Blatnik, Mr. in Mrs. Frank Turk, Mrs. Mary Ščinkovec.

Po 50 centov: Mr. in Mrs. Joseph Zaje, Mr. in Mrs. Louis Shuster, Mrs. Mary Fortuna, Mrs. Jera Mauer, Mr. in Mrs. Andrew Ščinkovec.

Way Ave.—E. 93 St. in okolica
—\$25.00.

Nabiralki—Mrs. Louise Srebr-nak in Mrs. Mary Hočevar

Darovali so po \$5.00: Mr. in

Mrs. John Srebrnak st.
Po \$2.00: Mrs. Mary Kalister, Mrs. Mary Hočevar, Mrs. Uršula Ponikvar, Mr. A. Pelko.

Po \$1.00: Mr. F. Ponikvar, Mr. L. Bosnar, Mrs. Louis Trattar, Mr. Mike Mirtič, Mrs. Jennie Urbančič, Mrs. Mary Peternel, Mr. Louis Ponikvar, Mr. Joseph Srebrnak, Mr. in Mrs. Dan Kastelic, Mr. Casimir Panian, Mrs. Anton Glavan. Po 50 centov: Mr. John Miklič, Mrs. Anna Kreševič.

Čestitke zlatomašniku

Prečastiti g. monsinjor Vitus Hribar! Sprejmite iskrene čestitke k Vašemu zlatemu jubileju od članice novoustenovljene Zveze Oltarnih društev slovenskih fara in sicer: fare, sv. Vida, sv. Lovrenca, Marije Vnebovzete, sv. Kristine in sv. Cirila in Metoda iz Loraina, Ohio.

Prečastiti zlatomašnik, ker ste bili prvi slovenski duhovnik za Slovence v Clevelandu, se pridružujemo številnim čestitkam vse žene in matere skupnih Oltarnih društev, saj nas je dvajset sto po številu. Zahvaljujemo se Vam za vse žrtve in do-brote, ki ste jih doprinesli za nas. Ljubi Jezus naj Vam bo štetoreen plačnik in naj Vas čuva, da boste še dolgo gledali srečo zlatih dni in ko pa bo dopolnjen tek Vašega življenja, naj Vas krona s krono večne slave in časti.

Sedaj pa še nekaj za naše spoštovane članice Oltarnih društev slovenskih fara. Ker gotovo še ni vsem znano, da je bila ustanovljena zveza naših društev in sicer maja meseca 1943 na seji pri far. sv. Lovrenca v Newburghu, naj vam tukaj pojasnim namen tega združenja. Zveza Oltarnih društev slovenskih fara ima nalogo ovditi naše verne katoliške žene in matere po Mariji k Jezusu. Kar bi pomenilo širiti pobožnost in češčenje Jezusa v Presvetem Rešnjem Telesu. Tako bi se gojilo zanimanje v nabožnem življenju žena in mater, katerih vpliv je v splošnem življenju neprecenljive vrednosti.

Skupne ure molitve pred Najsvetejšim in druge pobožnosti ter zanimanje za katoliško akcijo, to naj nas družijo v našem skupnem delu.

Naznanjam vam tudi, da bomo imele prvi shod ali romanje 22. avgusta v Providence Hts. ali k Lurški Materi božji v Euclid, Ohio. Prva naša pot naj bo po Mariji k Jezusu. Torej se bomo zbrale pri Mariji na hribu 22. avgusta ob dveh popoldne. Vse ste prošene, da se ja gotovo udeležite, da bomo tako pokazale svojo dobro voljo in neustrašenost. Upam, da ko bo zastopanih pet fara, da nas bo res lepo število. S sesterskim pozdravom,

Katarina Robert, predsednica.



Domača fronta

Podpora vseh državljanov, pripadajočih vsem slojem in stanovom, je potrebna pri delu konzerviranja in pripravljanja živinskih izdelkov Amerike, ako nečemo, da se nam pokvari. Tovarne konzerv in živinskih izdelkov pa povsod širom dežele iščejo delavskih moči. Hrana je eno naših najvažnejših bojnih sredstev proti sovražniku. Zato pa je dolžnost naše domače fronte, da skrbi za to, da bodo vsi izkoristili svoj prosti čas tako, da bodo največ pomagali.

Vlada poziva vsakogar, ki razpolaga s prostim časom, da prevzame kakšno delo v tovarnah konzerv ali drugih živinskih izdelkov. Krajevni časopisi in radio postaje vas bodo obvestile, čim bodo take tovarne v vaši občini potrebovale vašo pomoč. Ako vas pozovejo, ne obotavljajte se, temveč javite se. Delo v tovarnah konzerv je čisto delo, ki vam ne bo mazalo rok, ki je pa obenem dobro plačano. Za to delo ste sposobni brez nadaljnjega, tudi ako imate malo ali pa sploh nobenihkušenj.

Pazite, da z brezskrbnimi besedami ne dajete sovražniku orožja v roke. Zdej, ko se naše oborožene sile nahajajo na vseh bojiščih te vojne, je bistvene važnosti, da Amerikanci, ki se nahajajo na domači fronti, pazijo na to, kar govorijo. Sovražnik si prizadeva povsod, da izvoha podatke o našem vojnem naporu ali o premikanju naših čet. Vlada svari Amerikance, naj ne povedo naprej nobenih informacij, pa bodisi še tako nevažnih in prvi pogled. Ena sama brezbržna beseda potopi ladjo, pogubi dragocen material in morda na tisoče življenj. Nikdar, v nobenem slučaju ne govorite o naših vojaki in ladjah, o letalih in tovarnah.

Vojaki Zedinjenih držav so investirali prostovoljno več kot 20 milijonov dolarjev v vojne bonde. Vojaki niso kupovali vojnih bonдов zato, ker so morali, temveč ker poznajo vrednost letal in tankov, katere njihovi bondi kupujejo, in katerih se morajo posluževati vsak dan v boju.

Podpisovanje tretjega vojnega posojila se bo začelo dne 15. septembra — finančni tajnik Morgenthau je izjavil, da bo to "najbolj obsežen finančni program vse svetovne zgodovine." Cilj je 15 milijonov dolarjev. Amerikanci doma dobro vedo, da se bo veliki naval na Japonsce in nacisti kmalu začel. Zato pa tudi investirajo svoj denar v vojne bonde, ker žele deliti čim več svoje zaslužke za vojaki na bojišču. Zato vzdržujejo in pomnožujejo svoje redne nakupe War bondov.

Ljudje na domači fronti morejo pomagati na potu k brzi zmagi, ako podpirajo moštvo na bojišču. Amerikanci to najbolje store, ako si zaprišejo: "Zaklinjam se, da ne bom v nobenem slučaju plačeval višjih cen od zakonitih maksimalnih cen in nikdar sprejemal racijoniranih živil, ne da bi oddal odgovarjajoče živčne znanke!"

Ako se bodo vsi Amerikanci tako odločili in se te svoje zaobljube tudi držali, bo naša vlada preprečila vsako dviganje cen in zagotovila vsakomur njegov pravi delež racijoniranega živeža. Konzumente in prodajalce pozivljamo, da obenem prevzamejo to obvezo, in sicer takoj in da od nje ne odstopijo.

Ali se moramo bati bakteriološke vojne?

O bakteriološki vojni se je že mnogo pisalo in pričevalo ljudi, da zadostuje vreči le nekaj kužnih klic na sovražnikovo zemljo in strašna epidemija bo pomorila vse. Sodobna zna-

nost je sicer zmožna pridelati ogromne množine kužnih klic, katerih večina pa se na zraku in soncu kmalu posuši in pogine. Malo število klic, ki so odpornejše, pa ne more škoditi človeškemu telesu, ker ne morejo same vanj. Le klice tifusa, paratifusa, dizenterije in kolere, vržene v reke in vodnjake, lahko povzročijo krajevne epidemije. Vse ostale klice pa lahko vdero v naše telo le s posredovanjem živali ali mrčesa. Smrtonosne okužbe po raznih laboratorijih, to je okužbe brez posredovalca, ne morejo služiti za primer okužitve mase. Te so povzročene v glavnem radi nepaznje, nesnažnih instrumentov ali po klicah, ki so prišle na ranjeno mesto; to so primeri navadne mehanične okužitve. Za okuženje sovražnikovih množic pa je treba pripraviti ogromno število izobraženih delavcev, ker bi sicer priprava in shranjevanje teh klic predstavljala za zločin s koga napadalca večjo nevarnost kot za žrtev. Okužitev konja ali živali, katerih meso se uporablja za hrano, bi se morala izvršiti na isti način, to je z okužitvijo živinske krme. Seveda je to možno le tam, kjer se živali pasejo v ogromnih čredah, brez nadzora. Za širjenje epidemije je treba imeti izredno močne klice, ki delj časa vzdrže moč okuženja. Vsak zavoj klic mora biti tako opremljen, da ob najmanjšem dotiku živega bitja povzroča okužitev.

Recimo, da so vsi ti predpogoji izpolnjeni in da so mikrobi bili vrženi iz aviona na zemljo. Kakšen rezultat bo dalo to peklensko delo? Kakšne so klice, s katerimi lahko sovražnik napade? Nekatere so tako majhne, da lahko vdero v človeško telo z dihanjem zrakom ali celo skozi kožo. Toda te ne žive v umetnih snoveh: steklu, želatini ali ležuru in zato praktično ne pridejo v poštev. V vrsti virusov, ki bi jih sovražnik lahko uporabil za bakteriološko vojno, bi prišli v poštev: povzročitelj škrlatinke, koz, mrzlice, hripe in otroke paralizirajo. Od navedenih bi le virus škrlatinke in koz lahko delj časa ohranil svojo moč; prvi v prhljaju škrlatinke, drugi v hrastah koz. Toda kdo bi zbral nekoliko kilogramov teh gnusnih odpadkov? Večina ljudi pa je proti kozam itak cepljena. Rumeno mrzlico lahko prenese samo neka muha. Res pa je, da se virus rumene mrzlice lahko umetno vzgoji in ohrani delj časa. V laboratorijih goje tudi muhe prenašalke in jih okužijo s krvjo opice, ki je bila predhodno inficirana z virusom rumene mrzlice. Če takšna muha piči človeka, je to povečini smrtonosno. Toda te muhe žive le v visoki temperaturi, ki ne sme biti ponoči pasti pod 20 stopinj C. S tifusom lahko človek okuži samo uš, ki se je napila krvi bolnega človeka. Zbiranje takih uš bi bilo zelo nevarno, pa tudi neučinkovito, saj je znano, da uš kaj kmalu pogine, če ni na živem bitju. Omenimo naj še strašni virus otroške paralize, ker se ta prenaša z dihanjem in se razvija v silno nevarna obolenja. Ta bacil prenašajo ptice — skoro vedno papige! Do sedaj še ni dokazano, da bi se ta virus prenesel drugače, kakor s kože na kožo ali eksperimentalno: z mazanjem nosne sluznice s tem virusom. Pa menda ne bomo verjeli, da bi se kdo dal okužiti, da bi kasneje lahko zastrupil druge ali pa da bi kdo dovolil, da ga sovražnik maže po nosnicah? Znanost pa bo menda celo dokazala, da zapuška ta bolezen imunosti. Tudi hripa se kaj rada prenaša, toda le na razdalji 2 do 3 m, če bolnik kašlja, govori ali kiha v človeka. Po vsem tem bi lahko trdili, da je napad z bacili za obe strani, napadalca in napadenca, enako nevaren.

Morda bo z drugimi vrstami več uspeha! Oglejmo si Bacil tifusa, paratifusa, kolere, meningitisa ali sliana. Kaj če bi s temi klicami okužili pitno vodo? Večina mest dobiva vodo iz podzemnih rezervirjev, ki so pod strogo kontrolo. Morda bi zastrupili povzročilo le krajevne obolenja in bi bilo zato treba manjših vohunov. Meingokok, povzročitelj meningitisa, je drobn mikrob, ki na zraku kmalu pogine, zlasti pod 24 stopinj C. Torej ni hudo nevaren. Slinavke in črnege prišče padajo prvenstveno živali, mag prenašajo na ljudi. Tudi bacila sta sicer zelo odpornejša, toda nastane vprašanje: ali z njima zastrupljati? Bacil tifusa ima celo to prednost, da je umetno vzgojen mnogokoli varnejši od naravnega. Manjši dotik ranjene kože ali umetno vzgojenem bacilu povzroča smrtonosna sliavka je tudi precej težko je okužiti večjo množico živali in te bi zopet okužili ljudi, ki so pri živini. Bacil sliavke bi bil morda še najvarnejši za infekcijo. Je gojiti in v vlažni zrak zlo zelo trpežen. Njegove spore šalke so podgane. Statistika pokazala, da 80 do 100 milijonov umre, zlasti če bi pljučno kugo, in zato bi mobil ta bacil strašen. Toda tu je vse le teoretično, praktično pa je stvar, mnogo bolj varna. Kugo prenašajo ljudi na ljudi neke vrste, ki pa bolj ljubijo kri kot kakor pa človeka in napadajo ljudi le takrat, kadar imajo v Indiji imajo v nekaterih laboratorijih vedno neke vrste prašičkov v kletki, ki poleg kletke okuženih čim bolna žival pogine. Čim bolna prašičke in ljudi ni mar. Mimogrede omenim še spalno bolezen, se je o tem mnogo pisalo v času španske vojne. Prvi vojaki so ujeli dva vojaka, sta imela bacile spalne bolezni. Znanost se je temu seveda zala, kajti ta bacil sploh ne more umetno živeti. Človek ne okuži le muha tse-ty, ne živi v Evropi. Izgleda, da so Španci ujeli dva golube, sta nepoučenim republikancem prodajala navadno vojaško drag denar. Iz opisane okoliščine lahko zaključimo: če bi se viražnik premagal skozi premostljive ovire pri shrambi in prenosu bacilov, poizkus uspel le delno, pomembne krajevne bolezni ne bi. Če pa bi nekega človeka fantazija le našla, da obsežnih masnih okužb, jamemo, da bi se jih sili poslužil, ker bi bili in napadenci v smrtni nevarnosti. — (E. U.)



Narednik je postavil na stražo in mu zabija strogo pazi in v slučaju be naj strelja. Da bo, se je zagruščil, ki je bil prvič na straži, ko koraci gro in dol, me sumljiv sum. Narednik me puško z rame, pomembno smer, od kod je, jahal sum, sproži in potegne: "Kdo je bil tam?"

"Zdi se mi, da vas rešim pred seboj zadnjim, je rekel sodnik obtoženec. "Kaj sem jaz kriv, če želite, če vas ne mara, šati?"

Rojak se je pohvalil, mi paradižniki na vrtničem ti, da nisem pričakoval, se bodo moji paradižniki obnesli. Nekaj jih je, kot orehi, nekaj kot lešeni, seveda, nekaj je pa in drobnejših."

Obraz s slovenskih hribov.

Po samotah mora vsak vse sam
 imeti, kar imajo v vasi vsi ali
 vsaj več gospodarjev skupaj.
 Zato imajo pri Grogovih tud
 vsilnico za lan, dva sežnja vi-
 soko okroglo peč, zaradi ognja
 kak streljaj daleč od kozolca.
 Zato se najde pod streho ne
 samo navadno orodje, kakor
 ceplj, grablje, vile, ampak tudi
 kovaški miz in drugo kovaško
 orodje, mežarsko, tesarsko in
 sidrarsko pripravo, vsako na
 svojem mestu. Če se kaj ma-
 lica stre, odkod bi se brž do-
 rokodelce? Za silo se pa le
 Goved, če je orodje pri roki.
 Goved je v hlevu zraven dveh
 parov volov po štiri krave, ka-
 ki dve junici in dvoje telet,
 skupaj navadno po 12 repov,
 včasih eden več ali manj. Ne-
 kdaj so imeli koze, zdaj jih pa
 ne dela. Ovac je bilo žežala prepo-
 di do sile, zdaj je bilo včasih tu-
 upšakaž, ker pravijo, da ka-
 kor koze več škode delajo, kot
 koristijo, prav ima žežala in

žalostni Kras, nekaj res prava krasota in vzgled rodovito sti, zdaj le še kamenito morje. Učitelj, ki bo vsakogar prepričal, kdor doživi, bode ravno ti sti pogozditi.

(Dalje prihodnjič.)

— o —

V letu 1941 je bilo v Zed. državah prodanih krog 2,5 bilijona funtov raznih sladkorčkov, kar je cenjeno na \$400,000,000.

100

ovejšo zračno trdnjavo "Boeing
jem Mount Rainer, Washington.
drugi bombnik do sedaj.

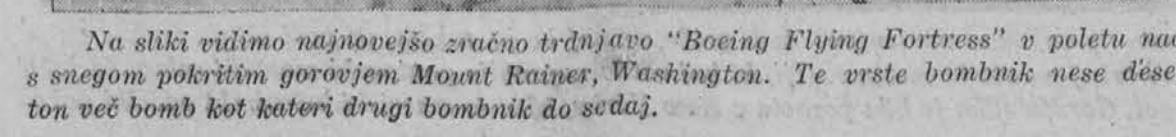
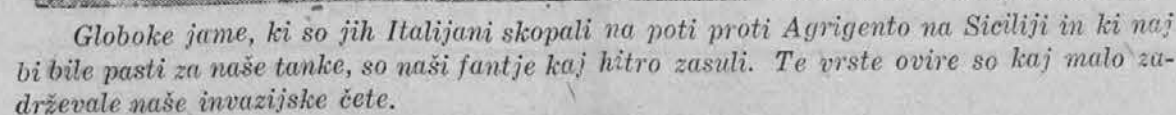
*Flying Fortress" v poletu nad
Te vrste bombnik nese deset*

Spisal Ksaver Meško.

*Flying Fortress" v poletu nad
Te vrste bombnik nese deset*

Največja težava je z njimi

Kupujte vojne znamke!



Palomita

Zgodovinski roman

Otožno zateglim glasom narodnih popevk, ki jih je ravno kar odigral zbor preprostih in neutrudnih čiških mehovih piškačev, so se nemudoma odzvali veselejši notranjski koledniki z dokaj urnejšo poskočnico, in predno so še odpele vreščice Gorenjčeve harmonike svoj na dolgo potegnjeni in okrogli valček, je že zadonela odločno ravno umerjena koračnica trižaške vojaške godbe ali pa skoraj nič manj ne izurjenih goriških meščanskih muzikantov.

Že malo bolj oddaljeno od grada, tam na zunanjem robu vrta, kjer začne prehajati vse do tu silno skrbno negovana trata polagoma v pustelje pešeno slame, se je bil utaboril že pred mrakom dokaj številni rod ciganov skupno s svojimi mršavimi kljuseti, kričavi otroci in napol zastrižimi lesenimi vozovi, okrog katerih je bila seveda tudi še navlečena vsakovrstna druga, deloma domarejena, v večini pa drugod pribarantana ali pa tudi drugače pridobljena šara. Da bi ne vzbujali preveč odpora s strani grajskega oskrbnitstva in služabništva kakor tudi drugega naroda, ki se je bil zbral okoli za to slovesnost, je nosil te dni vsakdo izmed njih svojo najboljšo praznično obleko, na katerih so jim mahale težke srebrne urne verižice, mesto gumbov so se jih bliskali s sukenj in telovnikov srebrni tolarji ali pa lepe bele školjke, v ušesih se jim svetili veliki in težki uhani, na ženskih vratovih

DEKLETA IN ŽENE

Ali veste, da si boste prihranili precej denarja, če si naročite fini FUR-COAT ali STERLING suknjo iz čisto volnenega blaga, naravnost iz tovarne

SEDAJ NA WILL-CALL

Ne odlašajte, samo me pokličite, da vas peljem v TOVARNO na mojo odgovornost, če kupite ali ne. Vam se priporočam:

Benno B. Leustig

1034 Addison Rd. ENdicott 3426

(June 24; July 1, 8, 15, 22, 29; Aug. 5, 12, 19, 26)

FR. MIHČIČ CAFE
7114 St. Clair Ave.

ENdicott 9359
6% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk. Odprto do 2:30 jutraj

East 61st St. Garage

FRANK RICH, lastnik

1109 E. 61st St.

HEenderson 9231

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro

RE-NU AUTO BODY CO.

982 East 152nd St.

Popravimo vaš avto in urebavamo da bo kot nov

Popravljamo body in fenderje

Welding

J. POZNIK — M. ZELODEC

GLEenville 3330

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.

IYanhoe 2237

EDINA SLOVENSKA IZDELoval

NICA NAGROBNIH SPOMENIKOV

prej pripravljene peharje.

Ciganski godci so ravno počivali, ko se nenadoma privlodi od grada sem številna in živahna skupina mladih, od prebilo zavžitih vinskih dobrot že dokaj razposajenih dobrovoljcev. Sledili so, kot se je na prvi pogled takoj zdelo, vsi skupaj svojemu mlademu, čokatemu, polnoličnemu in močno norčavemu voditelju Albinu Pavlinu, ki je bil brez vsakega dvoma najživahnejši in obenem tudi najglasnejši med vsemi, on sam pa jo je ubiral skokoma proti ciganskemu taborišču, obenem pa se medpotoma prerokal z našo staro cigansko znanko Zorajdo Kolombari, ki se ga je držala stanovitno in trdovratno za petami, loveč ga neprestano za njegovo hlebačo in mehko roko, hoteč mu prerokovati usodo, ki ga je baže čakala tam onkraj morja v oddaljeni tujini.

Imela ga je že tako obkoljenega, da bi ji radi prevelike gneče že skoraj več ne mogel uiti, ko je tedaj nenadoma zapazil skoraj tik pred sabo začasno počivajočo cigansko kapelo in obenem takoj izpoznal v njej svojo morebitno končno rešitev pred svojo stalno in že nad vse nadležno zasledovalko; saj med godbo, šumom in gnečo se vendar ne da prerokovati, si je mislil.

"Tošo!" je zaklical na vse grlo mlademu in vitkemu ciganskemu glavarju, ki je stal tedaj, v rokah že pripravljene svoje temno okajene gosli, v sredi kolobarja in se oziral zapovedujoče po ostalih godcih, ki so se začeli počasi dvigati in stopati v kolobar. "Tošo, duša draga moja, i tako dajno, daj že vendar, dragec, pa začni ter zaigraj nam in se ne oziraj samo naokrog kot kak zelen in žaljuči maček!" Segel je urno v žep, privlekel iz njega svetel, nov goldinar, ga vzdignil visoko nad svojo glavo ter dostavil: "Glej ga, tvoj bo, dasi ne vem, če ste ga v resnici vredni ti in še vsa tvoja godba zraven. A naj le bo, saj je to naš zadnji večer v teh lepih krajih, jutri pa nas že odpelje ladja v naš novi svet."

Pri teh besedah mu je zalučil goldinar, ki ga je seve prestregel cigan s spretno roko in s širokim, hvaležnim nasmehom na obrazu, se poklonil uslužno velikodušnemu darovalcu, nato pa zamignil ponosno s svojim lokom pripravljenim tovarišem ter z njimi vred tudi sam zaigral urno in veselo privzdigajoč in skoro napol divji mažarski ples.

Ognjevito so pele strune njegovih gosli, po katerih so švigali Tošovi tanki in prožni prsti kakor ognjene strelice, izvajajoč iz njih razpaljene in vso dušo pretresajoče zvoke njegovega najljubšega komada, strastnega ogerskega čar-

daša.

Albin jih je poslušal nekaj časa mirno, a iz ptez njegovega nejevoljnega obraza pa se je takoj videlo, da mu ni bilo igranje nič kaj preveč pogodu. Nazadnje se ni mogel že več premagovati; odločno je zamahnil s svojo kratko, pa težko roko proti razvnetemu ciganskemu "kapelniku" ter mu zaklical na ves glas:

"Hej, hej, počakajte vendar malo, vstavite se, niks, niks tako! Tošo, da bi te vrag pocitral, saj vendar nismo na ciganski svatbi! Kakšen peklenski šum in ropot pa naj vendar to bo? Mar ne vidiš, ne razumeš, na poti v Mehiko, deželo ponosnih in odločnih španskih "donov" (gospodov) smo! Zato pa, če sploh znate, zakaj nam vendar ne zaigrate rajši kaj v resnici lepega, kaj španskega?"

Dasi vidno nejevoljen, je prestal Toša kar sredi kosa, zamrmral nekaj poltiho predse, obenem pa dejal glasno in vsemu svetu slišno mlademu, brhku in sila prijaznemu dekletu, ki je sedelo z malim, enokožnim bobenčkom v roki skoraj neposredno zraven:

"Ilonka, sestra moja, daj, vstani pa zapoj gospodu "La paloma," mi pa te bom na tiho spremljali z godbo!"

Urno kakor mlada srna se skočila zala Ilonka na noge, se ozrla sladko in zapeljivo po radovednih in tesno okrog se privajajočih poslušalcih, nato se dvakrat zavrtila čilo naokrog, da so ji pri tem zašklepetale male medene renčike na bobnu, potem pa spet obstala nanaglo in kakor pribita sredi obsežnega ciganskega kolobarja, vzbočila ponosno svoje mlade

prsi ter zapela s polnim in čistim glasom v lepo izgovarjani španščini:

Quando sali de la Habana,
valgame Dios,
nadie me ha visto salir
si no fui yo
y una linda gauchinanga,
que alla voy yo,
que se vino tras de mi,
que si, señor.

Si a tu ventana llega una paloma,
tratala con carino, que es mi persona,
cuentale tus amores, bien da mi vida,
coronala de flores, pues es cosa mia.

Ay, chinita, que si,
ay, que dame tu amor,
ay, que vente conmigo, chinita,
adonde vivo yo.



Novinec pri marinah ni bil dovolj hiter s plinsko masko, ko je bilo povelje za nadejete istih, zato pa je občutil, kaj je plin za nos in oči. Na obrazu mu je videti, da se ni prav dobro občutil.



Vsredi na sliki je vojni poročevalec clevelandskega Pressa, Ernie Pyle v družbi generala George S. Patton-a Jr. (levi na sliki) in UP poročevalca Chris Cunningham-a (desni na sliki), ki na Siciliji pregledujejo tako zvane "dum-dum" krogle, ki so po mednarodnem pravu prepovedane v vojni, katere pa so dobili pri italijanskih ujetnikih.



Vojska ne pozna ovir, kamor je vojaštvo namenjeno tudi pride, pa naj bo po suhem, po vodi ali po zraku. Če je treba prekoračiti široko vodo, so takoj na mestu mostničarji, ki kaj ročno napravijo pontonski most ali splav, da tako armada lahko nadaljuje svojo pot. Gornja slika je bila posneta v New Yorku, kjer so ameriški inženirski oddelki pokazali svojo spretnost.

No te ensenau, no te he ensenau
el cuadrilatero tan decantau
que los Austriacos han regalau
al amo mio muy dibujau,
y el papelitico certificau,
de que la guerra ha terminau;
con tres obleas me lo han pegau,
lo han pegau, y repegau.

(V prevodu:)

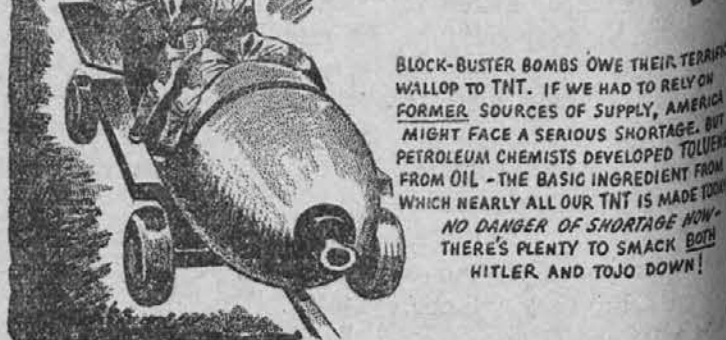
Golobček:

Ko sem od Habane jemal slovo,
moj Bog,

nihče tega vedel ni in pa še neka zala deklica, res je to, ki odšla je z mano, o, da, gospod. Če na tvoje okno kdaj leti golobček, sprejmi ga prijazno, bom osebno, pravi mu o ljubezni, upam življenja, cvetko daj mu zalo, saj stvarca moja.

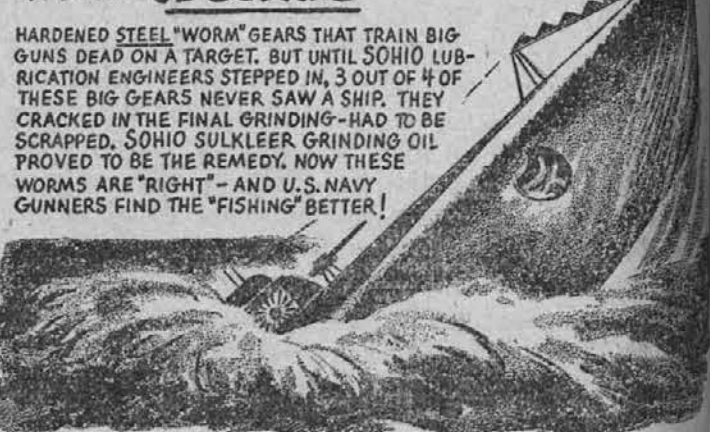
Ah, dekle drago, zares, svojo mi podaj ljubav, ah, in z mano poleti, prijatelj, kjer prebivam sam. (Dalje prihodnjije)

"BLOCK BUSTERS" MADE OF OIL!



BLOCK-BUSTER BOMBS OWE THEIR TERRIFIC WALLPOT TO TNT. IF WE HAD TO RELY ON FORMER SOURCES OF SUPPLY, AMERICA MIGHT FACE A SERIOUS SHORTAGE. BUT PETROLEUM CHEMISTS DEVELOPED TOLLUENE FROM OIL - THE BASIC INGREDIENT FROM WHICH NEARLY ALL OUR TNT IS MADE TODAY. NO DANGER OF SHORTAGE NOW - THERE'S PLENTY TO SMACK BOTH HITLER AND TOJO DOWN!

NAVY GUNNERS CAUGHT THIS FISH WITH WORMS



HARDENED STEEL "WORM" GEARS THAT TRAIN BIG GUNS DEAD ON A TARGET. BUT UNTIL SOHIO LUBRICATION ENGINEERS STEPPED IN, 3 OUT OF 4 OF THESE BIG GEARS NEVER SAW A SHIP. THEY CRACKED IN THE FINAL GRINDING - HAD TO BE SCRAPPED. SOHIO SULKLEER GRINDING OIL PROVED TO BE THE REMEDY. NOW THESE WORMS ARE "RIGHT" - AND U.S. NAVY GUNNERS FIND THE "FISHING" BETTER!



WHICH IS BIGGEST?

WHICH AMERICAN INDUSTRY DO YOU THINK IS THE BIGGEST PRODUCER OF WAR PRODUCTS? RIGHT, YOU ARE! IT'S THE OIL INDUSTRY -- WHICH TURNS OUT TWICE THE WAR TONNAGE OF THE NEXT BIGGEST BASIC WAR PRODUCER.



WALKING WON'T DO!

4 OUT OF EVERY 5 WAR PLANT WORKERS DEPEND ON AUTOMOBILES TO GET TO WORK. THAT'S WHY ONE OF SOHIO'S MOST IMPORTANT WAR JOBS IS TO "KEEP 'EM ROLLING" ON THE FRONT! A HIGH GOVERNMENT OFFICIAL SAYS: "IT IS A MILITARY NECESSITY TO KEEP THE COUNTRY'S TRANSPORTATION SYSTEM ALIVE!"

Ali veste to?

Umetna megla, napravljena iz tajnega petrolejskega produkta, je bila rabljena od ameriških in zaveznih čet pri invaziji Severne Afrike.

Olje, olje povsod! Skoro vse, česar se dotaknete, zahteva olje v kakem stadiju izdelovanja. Oljni kemisti zdaj celo poskušajo nov umetni produkt, da se pokrije kostrene skatle za živilsko industrijo.

Oljne cevi, ki vodijo nazaj! Da se olajša primanjkljaj na atlantskem obrežju, so oljne kompanije obrnile oljne cevi, ki so dovažale olje OD vzhoda—nazaj DO vzhoda!

Japonski "Zeros" sestreljeni z oljem! Topovske krogle na bojnih letalih, ki zbijaajo japonske "Zero" z ozračja, potujejo zadnjih 500 jardov od smodnikove moči, toda lete prvih 500 jardov na gazolinu. Olje je streljivo!

Trda tarča! Osliska letala bi imela težko bombardirati naša oljna polja. V vednem iskanju olja, da ga je dovolj in da ni drag, je oljna industrija našla polja na petih milijonih akrih v 23 državah!

SOHIO THE STANDARD OIL CO. (OHIO)
Serving Ohio—and Uncle Sam



V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI NIKDAR POZABLJENEGA IN ISKRENO LJUBLJENEGA SOPROGA

Frank Prudich

ki je zaspal večno spanje dne 12. avgusta 1941

Črna zemlja Tebe krije že leti dve predragi soprog. Tvoja žena solze toči, ker se vrnil več ne boš.

Dragi soprog, le sladko spavaj, večni naj Ti da pokoj, mirno v zemlji tam počivaj, dokler ne pridem za Teboj.

Zaljučoca ostala:

MARY PRUDICH, soproga

Cleveland, O., 12. avgusta, 1943.